kolut, cijeli okret tijela oko ramenske osi, pri čemu ruke, šija i plečke dodiruju spravu ili tlo. Tijelo se zamahom ili odrivom pokreće u vrtnju naprijed ili nazad. K. se izvodi na konju (preskoci), ručama, gredi, šved. sanduku, stolu, ljestvama i šved. klupi; na tlu se izvodi iz mjesta i sa zaletom, a na spravama i kao preskok.

kolutanje, nastava tjel. odgoja: niz povezanih vježbi spretnosti na tlu; vježba u kojoj se tijelo okreće više puta uzastopno naprijed ili nazad oko frontalne i sagitalne osi.

kolven, stara niz. igra na ledu drvenom kuglom i drvenim štapom ojačanim metalnim okovima. Kugla se štapom udara prema stupu zabijenom u led. Pravila k. sličnija su pravilima boćanja nego hokeja na ledu. Igra se i ljeti na posebno izgrađenim igralištima. Naziva se i het kolven.

kolymbetra (grč.), plivalište u sklopu gimnazija u ant. Grčkoj.

koljenar, kanoistika: upornik za natkoljenice veslača u kanoi pri natjecanju na divljim vodama; tim upornikom se učvršćuju koljena veslača za čamac.

Komac, Božidar (1926), profesionalni pilot, nastavnik zrakoplovnog jedriličarstva; reprezentativac u jedriličarstvu, zaslužni sportaš Jugoslavije. Nosilac zlatne značke C sa tri dijamanta (1957), dobitnik trofeja Zlatni orao (1957 i 1958) i plakete »Franjo Kluz« (1957). Na PS 1954 osvojio (sa Z. Rajnom) prvo mjesto u klasi D 2. Prvak Jugoslavije u klasi D 1 (1953, 1955 i 1959); višestruki jugosl. rekorder u klasi D 1 i D 2.

Komac, Jože-Pavr (1862–1939), planinarski vodič i alpinist iz Loga u Trenti. Izveo je s J. Kugyjem najteže planinarske i prvenstvene uspone u Julijskim Alpama.

komande starta, atletika: zapovijedi startera trkačima prije početka natjecanja u trkama do 400 m: »na mjesta«, »pozor« i pucanj iz pištolja; u utrkama dužim od 400 m k.s. je samo »na mjesta«, a kad se svi trkači umire, slijedi pucanj iz pištolja.

Komaneci, Nadia (1961), rum. reprezentativka u sp. gimnastici; pobjednica na Ol 1976 na gredi i dvovisinskim ručama te u višeboju, pri čemu je kao prva gimnastičarka u povijesti Ol ocijenjena maksimalnom ocjenom 10 (ukupno 7 maksimalnih ocjena); 1980 prva na Ol na gredi; prva na PS 1978 na gredi; četverostruka pobjednica na PE 1975; prva na PE 1979 u preskoku konja, vježbi na tlu i višeboju. Anketom ISK izabrana je za najbolju sportašicu svijeta za 1976.

komaneči saskok, sp. gimnastika: element na dvovisinskim ručama nazvan po rum. gimnastičarki N. Komaneci, koja ga je prva izvela; izvodi se iz upora stojećeg raznožno na višoj pritki, spadom nazad podmetni prednjih (visoki) s okretom 180° ili 360° i salto nazad zgrčeni, s okretom do stava na tlu iza više pritke.

Komar, Slavko (1918), dr veterinarskih nauka, društveno-politički i sp. radnik; član Savjeta federacije; nosilac Partizanske spomenice 1941, Ordena narodnog heroja, Ordena junaka socijalističkog rada i drugih visokih odlikovanja. U NOR na rukovodećim vojnim i političkim dužnostima; član ratnog rukovodstva SKOJ na čijem je čelu bio I. L. Ribar, a poslije Oslobođenja obavlja odgovorne dužnosti u SRH i federaciji. Dugogodišnji rukovodilac poljoprivrede, ambasador, potpredsjednik Savezne skupštine. Svestrani sportaš, organizator i rukovodilac izleta, natjecanja i logorovanja napredne studentske omladine; jedan od organizatora fiskulturnog pokreta u novoj Jugoslaviji, organizator prvog saveznog sleta i Prvog kon-

KOMBINIRANA OBRANA (rukomet)

gresa fizičke kulture Jugoslavije; prvi predsjednik Komiteta za fizičku kulturu Vlade FNRJ (1946-47) i Savezne komisije za fizičku kulturu Saveznog izvršnog vijeća (1955-63); predsjednik Konferencije Saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1973-80). Dobitnik Trofeja Saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1978).

Komarov, Vladimir (1927-67), sovj. kozmonaut, dvostruki heroj SSSR; dvaput letio u svemir: 12. X 1964 u sastavu tročlane ekipe svemirskog broda Voshod L (K. Feoktistov i B. Egorov), bila je to prva kozmonautska trojka (17 krugova oko Zemlje); 23. IV 1967 prvi letio u novom tipu svemirskog broda Sojuz 1 i nakon 18 krugova pri povratku na Zemlju poginuo. Po njemu je nazvan jedan krater na nevidljivoj strani Mjeseca. U oba svemirska leta postavio nove SR u disciplini najveća masa podignuta na određenu visinu u svemiru (5320 kg i 6450 kg).

Komarova diploma, priznanje koje dodjeljuje FAI pilotima — kozmonautima, članovima višečlane posade kozmičkog broda koji su postigli zapažene rezultate u osvajanju svemira. Naziv prema sovj. kozmonautu Vladimiru Mihailoviču Komarovu (1927-67).

kombinacija, 1 borilački sportovi: akcija u obrani, napadu ili protunapadu u kojoj su u cjelinu povezana dva ili više tehn.-taktičkih elemenata (bacanja, zahvata, udarca i dr.); 2 konjički sport: → prepona za uzastopno preskakanje; 3 ekipne sp. igre: smišljeno svrsishodno dodavanje lopte između suigrača, povezano izmjenom mjesta, blokadama, utrčavanjem u slobodni prostor i drugim tehn.-taktičkim elementima igre. Naičešće je to uvježbani i dogovoreni način kretanja igrača i dodavanja lopte između njih, uz primjenu različitih varijanti s obzirom na djelovanje i razmještaj igrača protivničke ekipe (shema, šablona); 4 šah: planska akcija koju, na osnovi osebujnosti u rasporedu figura na ploči, vodi igrač sastavljajući u sračunatu cjelinu poteze koji bi trebali uslijediti.

kombinacija skokova, umjetničko klizanje i koturaljkanje: uzastopno izvođenje dva ili više skoka bez međukoraka. Drugi i daljnji skokovi moraju imati odskočni luk koji je u prethodnom skoku bio doskočni.

kombinacioni elementi, šah: prostorna djelovanja pojedinih poteza koja se najizrazitije javljaju u kombinacijama, sačinjavajući njihovu bit.

Kombinat Sport, poduzeće za proizvodnju sp. rekvizita, osn. 1946 u Beogradu. Proizvodi gimnastičke sprave i rekvizite, gumene čamce, trenirke, dresove, dokoljenice, lopte, stolove za stolni tenis, opremu za boks i dr.

N. KOMANECI

kombinatorik, šah: igrač, čija je osnovna značajka stila, izvođenje kombinacija.

kombinirana metoda, nastava tjel. odgoja, trening: kompleksni način učenja ili usavršavanja tehnike kretanja gdje se smjenjuje sintetički i analitički način rada; koristi se pri uvježbavanju onih sp. kretnji, odn. tjel. vježbi koje se ne mogu pojednostavniti a da se ne naruši njihova koordinaciona suština. Obično se u tom slučaju počinje s učenjem jednostavnijih oblika cjeline kretanja, zatim se analitički radi na usavršavanju pojedinih težih dijelova, da bi se ponovno sve povezalo u dinamičku cjelinu, s tim da sintetička metoda rada ipak ostaje vodeća.

kombinirana natjecanja, konjički sport: dvije ili tri discipline jahanja ili voženja koje se mogu kombinirati. U jahanju su to: dresura, terensko jahanje i preskakanje preponā, a u voženju: dresurna vožnja, daljinska vožnja i vožnja preko zapreka. Svaka se disciplina posebno boduje, a pobjednik je natjecatelj s najpovoljnijim ukupnim zbrojem poena u obje (sve tri) discipline. Najpoznatije k.n. je svestrani ispit jahanja koji se ubraja u olimo, disciplinu.

kombinirana obrana, ① nogomet: oblik djelovanja momčadi koja se brani, s različitim zadacima pojedinih igrača. Veći broj njih djeluje u zonskoj obrambenoj formaciji, pokrivajući određeni prostor, s tim da se u akcije uključuju prema potrebi; istovremeno jedan ili više igrača kontinuirano pokrivaju najboljeg ili najopasnijeg protivničkog igrača i nastoje smanjiti njegov udio u akcijama napada; ② rukomet: sistem igre u obrani u kojem se primjenjuju elementi zonske i osobne obrane; u k. o. jedan ili dva igrača osobnim načinom obrane nastoje iz aktivnog sudjelovanja u igri isključiti najbolje pojedince ekipe u napadu, dok ostali